

POSTANOWIENIE

28 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 28 lutego 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku R.H.

z udziałem I.S.

o zmianę orzeczenia w przedmiocie przyjęcia do domu pomocy społecznej,

na skutek skargi kasacyjnej R.H.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Rybniku

z 4 lipca 2024 r., II Ca 398/24,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od R.H. na rzecz I.S. 240 zł zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 4 lipca 2024 r. Sąd Okręgowy w Rybniku oddalił apelację wnioskodawczynie R.H. od postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku z 12 marca 2024 r.

Wnioskodawczynie wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego, zaskarżając je w całości. Wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie prawa uczestniczki postępowania do

sądu oraz do rzetelnego procesu, polegające na niewysłuchaniu uczestniczki postępowania i nieustaleniu za pomocą biegłego psychiatry, czy uczestniczka jest zdolna do osobistego uczestnictwa w postępowaniu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestniczka wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej i o zasądzenie kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka zachodzi wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze jest dostrzegalna *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie oraz nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Jedynie w takim

wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. postanowienia SN: z 29 listopada 2022 r., I CSK 4912/22; z 30 listopada 2022 r., I CSK 2735/22; z 20 października 2023 r., I CSK 1612/23; z 26 października 2023 r., I CSK 76/23, i z 31 października 2023 r., I CSK 4805/22).

Wskazane przesłanki nie zostały w niniejszej sprawie spełnione. Sąd pierwszej instancji zwrócił się do biegłego psychiatry, z opinii którego wynika, że uczestniczka nie może samodzielnie zaspokajać swoich potrzeb, zaś z uwagi na zespół otępienny nie jest w stanie wyrazić świadomej zgody na cokolwiek. Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i prawne Sądu pierwszej instancji, podkreślając przy tym, że uczestniczka nie nawiązuje kontaktu słownego, przez co nie jest w stanie wypowiedzieć się w przedmiocie przyjęcia jej do szpitala psychiatrycznego. Na tle tych ustaleń oczywista jest niecelowość osobistego przesłuchania uczestniczki, co zaprzecza tezie, jakoby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a także § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 3 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(E.M.)

[a.ł]